

Handlingsprogram 2024-2027

Vår visjon: God helse, trivsel og livskvalitet for alle

Vår vei dit: Målrettet og prioritert satsing på friluftsliv, fysisk aktivitet og naturopplevelser

Suksesskriterier for å lykkes:

- Tett og godt samarbeid mellom friluftsrådet og kommunene, (med kommunale kontaktpersoner for de arbeidsoppgaver der kommunene ønsker å delta).
- Tverrfaglige arbeidsgrupper som bidrar til å forankre friluftsrådets arbeid i kommunene, samtidig som det gis innspill og tilbakemeldinger til friluftsrådet, slik at det kan arbeides på en måte som på best mulig kommer kommunene og innbyggerne til gode.
- God økonomi med flere eksterne tilskudd som gjør det mulig å jobbe bredt slik at det oppnås resultater på mange ulike områder.

Vi står på for:

**Friluftsliv - Folkehelse - Naturopplevelser
Fysisk aktivitet - Trivsel - Bolyst**

1. Friluftsliv og folkehelse

Folkehelse går som en «rød tråd» gjennom det meste av friluftsrådets arbeid. Sammen med et bredt samarbeidende nettverk i Finnmark, er målet barn, ungdom og voksne som trives, opplever mestring har god helse og høy livskvalitet. Vår vei dit går gjennom målrettet og god satsing på friluftsliv, utendørs fysisk aktivitet og naturopplevelser.

- Perletur har utviklet seg til å bli den største og viktigste fellesaktivitet for god fysisk og psykisk helse for mange i Finnmark. Perletur skal derfor prioriteres høyt i valgperioden.
- Også bygging av Perletur-hytter, utgivelse av turkart, bygging av sherpatrappes og andre fysiske tilrettelegginger, er viktig i arbeidet med å få flere ut på tur, slik at våre mål kan oppnås. Anlegg og aktivitet må gå «hånd i hånd» i arbeidet med å oppnå trivsel og god helse for alle generasjoner.
- «Finnmark går sammen» er en aktivitet der målet er å så mange som mulig til å gjennomføre gåturer og andre fysiske uteaktiviteter. Også det å løfte fram hverdagsaktivitetene (gåturer, la bilen stå, snømåking, husarbeid, hagearbeid etc.) inngår som viktig for denne satsingen.

- Rundt om i Finnmark eksiterer åpne gå-grupper som er viktig for mange. Det å få oversikt over disse, bygge nettverk, bidra med premier etc., er noe Finnmark Friluftsråd ønsker å prioritere som en del av vårt folkehelsearbeid der «Finnmark går sammen».
- I valgperioden er det et mål for friluftsrådet å få til et bedre friluftslivstilbud for personer med utviklingshemming og andre funksjonsnedsettelser. Friluftsgruppa i Alta der ungdom og unge voksne deltar et eksempel på en vellykket satsing. For å lykkes er det viktig med kommuner og virksomheter som ønsker kontakt og samarbeid med friluftsrådet, samt at foreldre og brukerorganisasjoner også bidrar.
- Også det å samarbeide med kommunene slik at det kan etableres nye og bedre aktiviteter for eldre, bør være et mål. Ikke minst for eldre vil «frisk luft», aktivitet og naturopplevelser, være viktig i arbeidet med god helse og livskvalitet.
- Personer som sliter med utfordringer innen rus og psykiatri vil kunne oppleve mestring og glede i hverdagen, dersom de gis anledning til å bli med på Perletur og andre friluftslivsaktiviteter til alle årstider. Friluftsrådet ønsker derfor at det i valgperioden utvikles nye og gode tiltak og arbeidsmetoder slik at vi kan oppnå resultater også for mennesker med slike utfordringer.

- Det å samarbeide med skoler og barnehager er viktig i arbeidet med god helse for barn ungdom, der det satses på uteaktivitet med friluftsliv og naturopplevelser. Se pkt. 4.
- Friluftsrådets satsing ovenfor barn og ungdom gjelder ikke bare barnehager og skoler, men også skoleferiene og øvrig fritid. Mer om det i pkt. 5-9.
- Også personer med innvandrerbakgrunn skal oppleve inkludering, trivsel, god helse og dager med livskvalitet. Se pkt. 10-11.

2. På lag med naturen

- Personer som velger et inaktivt liv, er i risikozonen for å pådra seg livsstilssykdommer og dårlig helse. Sunne personer i en sunn natur, er viktig for Finnmark Friluftsråd.
- Dette betyr at i all tilrettelegging med å få folk ut på tur, fysisk inngrep etc., er det viktig å være opptatt av slitasje og bærekraft. Friluftsrådet vil derfor ved oppstart av nye prosjekt, arrangement og aktiviteter bidra til at det blir gjort miljømessige vurderinger. Dette er spesielt viktig i Finnmark med mye motorisert ferdsel i kombinasjon med sårbar arktisk natur.

- Norsk Friluftsliv og Friluftsrådernes Landsforbund har utarbeidet [Friluftslivets bærekraftsplakat](#) – Finnmark Friluftsråd vil legge denne til grunn, og foreta en evaluering av alle de tilrettelegginger og turer som inngår i vår arbeid.
- Terrengslitasje er tema som inngår i arbeidet med utarbeidelse av temaplaner for stier, løyper og friluftsliv. Se pkt. 19

FRILUFTSLIVETS BÆREKRAFTSPLAKAT

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Friluftslivet ønsker å bidra aktivt til å oppfylle disse målene.

Vi vil:

MÅL 3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET

- Bidra til god fysisk og psykisk helse gjennom å jobbe for et friluftsliv for alle, som består av både organisert og egenorganisert aktivitet
- Sikre at alle barn og unge lærer grunnleggende friluftslivsferdigheter
- Tilrettelegge friluftslivsområder for sosialt fellesskap
- Arbeide for gode rammevilkår for frivilligheten, og gjøre det enkelt og attraktivt å være frivillig

MÅL 4 GOD UTDANNING

- Heve skolens kompetanse på bruk av naturen som læringsarena, og jobbe for at dette prioriteres i skolens planverk og i lærerutdanningen
- Skape økt forståelse for at naturen er forutsetningen for menneskets eksistens og livskvalitet

MÅL 9 INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

- Støtte opp om forskning og andre tiltak som bidrar til et mer bærekraftig friluftsliv

MÅL 10 MINDRE ULIKHET

- Sikre allemannsretten som et gratis fellesgode
- Styrke inkluderings- og mangfoldsarbeidet, og legge til rette for at alle skal kunne delta i friluftslivet
- Støtte, etablere og bidra til drift av utlånssentraler for utstyr til fritidsaktiviteter

MÅL 11 BÆREKRAFTIG BYER OG LOKALSAMFUNN

- Sikre natur- og friluftslivsområder med åpne og inkluderende møte- og aktivitetsplasser, nær der folk bor
- Arbeide for at det skal etableres flere gang- og sykkelveier, stier og turveier
- Øke anerkjennelsen av frivillighetens egenverdi og betydning for å skape samfunn preget av tillit, trygghet og tilhørighet

MÅL 12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

- Inspirere til friluftsliv som handler om opplevelser og ikke utstyr
- Vektlegge nærfriluftsliv og opplevelser som ikke krever mye utstyr eller store anlegg
- Redusere forbruket av friluftstutstyr og -klær ved å fremme krav til kvalitet og stimulere til deling og gjenbruk

MÅL 13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

- Redusere friluftslivets klimaavtrykk ved å arbeide for mer klimavennlig transport i ferie og fritid, og fremme kortreiste hverdagsopplevelser i nærmiljøet

MÅL 14 OG 15 LIVET I HAVET | LIVET PÅ LAND

- Informere om, og inspirere til, sporløs ferdsel i naturen
- Fremme naturvennlig tilrettelegging og kanalisering av ferdsel og annen friluftslivsaktivitet der det er behov av hensyn til sårbar natur
- Verne om viktige friluftslivsområder, spesielt områder nær der folk bor, strandsonen, bymarker og større sammenhengende skog- og fjellområder
- Stimulere til og koordinere rydding av avfall langs kysten og i naturen ellers

MÅL 17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

- Videreføre et bredt samarbeid for et mer bærekraftig friluftsliv, både mellom friluftslivsorganisasjonene og med myndighetene
- Formidle våre bærekraftserfaringer i internasjonalt samarbeid, og hente kompetanse og inspirasjon fra andre land
- Inspirere alle som bedriver friluftsliv til å engasjere seg for å oppfylle FN's bærekraftsmål

3. Perletur

Perletur har blitt en stor og viktig aktivitet for mange. Dette forplikter friluftsrådet og kommunene, som derfor må prioritere aktiviteten høyt. Våre mange innbyggere og tilreisende forventer det.

Nytenking, utvikling og kvalitet skal prege arbeidet med Perletur, VinterPerle og JuleSPREK. «Kvalitet i alle ledd» legges til grunn for det videre arbeid. Med dette menes:

- Turer som er varierte, både når det gjelder geografi og vanskelighetsgrad, der naturopplevelser skal stå sentralt.
- God organisering inkludert tett samarbeid med organisasjoner og frivillige ildsjeler.
- En nettside (perletur.no) som er brukervennlig, fin og informativ med gode turbeskrivelser, sporlogg, bilder etc.
- Informasjon (håndbok) til kommuner og arrangører skal inngå som en del av den Perletur-informasjon som Friluftsrådet legger ut på sin nettside.
- Friluftsrådet skal bistå kommunene slik at Perletur (og Finnmark Friluftsråd) presenteres på en høvelig måte på kommunenes nettsider.
- Friluftsrådet i samarbeid med kommunene skal ha fokus på tilrettelegging og drift av Perletur-stier. Dette for å hindre unødig slitasje på naturen. En miljømessig kartlegging av nye turer bør gjennomføres.
- Friluftsrådet skal fortsatt bidra i det nasjonale arbeidet der det er gjort vedtak om at den tekniske løsningen som brukes av Perletur (Finnmark), Ut i NORD (Nord-Troms) og Stikk UT! (Møre og Romsdal), skal danne grunnlag for en ny og felles turaktivitet for hele landet, der felles app også inngår.
- Informasjon og markedsføring skal fortsatt prioriteres høyt. Dette for å vise engasjement til våre mange deltakere, samt for at vi skal nå ut til nye deltakere.
- Videreutvikling av Perletur Bedrift (gjelder både private og offentlige virksomheter), og avklare om det bør finnes en tilsvarende mulighet også for lag og foreninger.
- Være «på hugget», der vi gjør Perletur synlig lokalt i kommunene på ulike måter gjennom hele året. Dette kan f.eks. være arrangement ved sesongstart, bålsamtaler, ordførerarrangement, fellesturer etc.

Statistikk og besøkstall:

Kommune	Innbyggere	Deltakere	Prosent
	2021 - 2023	2019 - 2023	2021 - 2023
Vardø	1969 – 1897 - 1893	131 - 138 - 126 - 129 - 126	6,4 - 6,8 - 6,7
Vadsø	5653 – 5568 - 5573	288 - 320 - 460 - 425 - 356	8,1 - 7,6 - 6,4
Hammerfest	11363 - 11274 - 11247	379 - 540 - 837 - 722 - 751	7,4 - 6,4 - 6,7
Kautokeino	2913 - 2877 - 2877	283 - 313 - 319 - 214 - 213	11,0 - 7,4 - 7,4
Alta	20766 - 21144 - 21128	682 - 925 - 1594 - 1235 - 1547	7,7 - 5,8 - 7,3
Loppa	861 – 859 - 845	114 - 137 - 129 - 138 - 138	15,0 - 16,1 - 16,3
Måsøy	1198 – 1162 - 1162	59 - 85 - 100 - 80 - 81	8,3 - 6,9 - 7,0
Nordkapp	3096 – 2947 - 2947	0 - 90 - 402 - 236 - 262	13,0 - 8,0 - 8,9
Porsanger	3936 – 3904 - 3904	156 - 279 - 403 – 320 - 374	10,2 - 8,2 - 9,6
Karasjok	2634 - 2584 - 2547	177 - 126 - 199 - 150 - 153	7,6 - 5,8 - 6,0

Lebesby	1274 - 1221 - 1223	10 - 122 - 143 - 124 - 139	11,2 - 10,2 - 11,4
Gamvik	1095 - 1057 - 1051	48 - 72 - 95 - 77 - 73	8,7 - 7,3 - 6,9
Berlevåg	934 - 906 - 888	15 - 51 - 69 - 79 - 89	7,4 - 8,7 - 10,0
Tana	2839 - 2821 - 2816	129 - 140 - 127 - 106 - 99	4,5 - 3,8 - 3,6
Nesseby	885 - 854 - 857	23 - 23 - 57 - 55 - 82	6,4 - 6,4 - 9,6
Båtsfjord	2198 - 2165 - 2152	207 - 212 - 273 - 238 - 286	12,4 - 10,9 - 13,3
Hasvik	964 - 962	0 - 19 - 0 - 21 - 140	2,2 - 14,6
Sør-Varanger	10104 - 9925 - 9895	489 - 498 - 698 - 520 - 695	6,9 - 5,3 - 7,0
Finmark	74702 - 74129 - 74246		

Oversikten er ikke komplett, fordi flere deltakere ikke har registrert adresse som en del av sin Perletur-profil. Dermed blir de «kommuneløse» på oversikten. Det jobbes med å endre dette.

høyt & lavt Turer i Finnmark

Sammenheng antall deltakere og antall gjennomførte turer Perleur

2016		2017		2018		2019	
Delt.	Turer	Delt.	Turer	Delt.	Turer	Delt.	Turer
1 458	14 790	2 994	38 517	3 492	54 213	3 807	62 406

2020		2021		2022		2023	
Delt.	Turer	Delt.	Turer	Delt.	Turer	Delt.	Turer
5 180	88 618	7 971	164 325	6 532	135 794	7 707	158 351

4. JuleSPREK og VinterPerle

- Først ble JuleSPREK igangsatt (2016). Siden kom VinterPerle (2019). Dette for å gi tur- og aktivitetstilbud også når det er advent, mørketid og vinter.
- For sesongen 2023/2024 gjennomføres det for første en samordning av det to vinteraktivitetene, med felles oppstart 1. desember. At det er et Perletur-tilbud det meste av året er naturlig. Hvordan dette skal gjøres best, vil bli evaluert og videreutviklet.

5. Ut & Plukk

- Ut & Plukk er en aktivitet med nettside der målet er å løfte fram bærplukking som friluftslivsaktivitet og høstingstradisjon.

- Også strandrydding og annen søppelplukking kan registreres. Kanskje sopplukking også kan være en mulighet etter hvert.
- Ut & Plukk er utviklet av friluftsrådene i Nord-Troms og Finnmark, men er nå slik at den kan brukes i hele landet.
- I 2023 var det lite fokus og kapasitet til å følge opp Ut & Plukk. Noe antall deltakere bærer preg av. Målet må være å gjøre ferdig siste del av nettsiden, slik at Ut & Plukk kan bli en enda større og viktigere del av vårt aktivitetstilbud.

6. Læring i friluft – MER og BEDRE utetid for skoler og barnehager

Skole

- Læring i friluft innebærer at det gjennomføres utendørs undervisningsopplegg gjennom hele skoleåret, i alle fag, med alle elever og der hele personalet på skolen er involvert.
- Videre er målet med Læring i friluft at skolene kartlegger hvilke læringssteder som finnes i skolens nærmiljø, og at disse gjøres kjent for samtlige lærere, slik at det skal være så enkelt og naturlig å planlegge og gjennomføre uteskole.
- Så langt er det cirka 20 skoler har valgt sin kontaktperson der de deltar i nettverket, med det mål at uteskole gjennom hele skoleåret skal være et pedagogisk og sosialt «verktøy» som alle elever skal ha glede av. Målet må være å få flere skoler med i samarbeidet.
- Ikke minst i arbeidet med å skape identitet og tilhørighet til eget lokalmiljø, vil uteskole med bruk av læresteder i nærmiljøet være viktig.

Barnehage

- På samme måte som for skolene, så skal friluftsrådet og kommunen utvikle barnehagenettverket, slik at barnehagene gis kunnskap, ressurser, motivasjon og inspirasjon til å sette søkelys på mer og bedre utetid, som er målet med arbeidet.
- Felles for barnehage og skole er ansatte som gis tilstrekkelig opplæring og oppfølging slik at det å ta barn og unge med utendørs blir en naturlig del til alle årstider.

- Også samarbeid med foreldre er viktig for å lykkes med mer og bedre utetid. Også dette er felles for både barnehage og skole.
- Det er etablert fire nettverk - Alta, Hammerfest, Sør-Varanger samt et for de øvrige kommunene.

Småfota på tur er en aktivitet der barnehager deltar

7. Friluftsskole som ferieaktivitet

- Friluftsskoler i sommerferiene har vært en prioritert oppgave, og det legges opp til at det skal fortsette slik. Det har i alle år siden Friluftsrådet ble etablert i 2015 vært gjennomført friluftsskoler i våre fire kommuner.
- Friluftsskolene har en varighet på 3-5 dager og med et allsidig innhold, ledet av dyktige friluftslivsinteresserte ledere. Det kan gjennomføres friluftsskoler også i andre skoleferier, dersom kommunene ønsker det og om vi klarer å rekruttere deltakere og ledere.
- Friluftsskoler er eksempel en aktivitet som gjennomføres der friluftsrådet mottar betydelige tilskudd. Uten disse tilskudd ville det ikke vært mulig å gjennomføre alle våre friluftsskoler. Noen kommuner bidrar med tilskudd slik at friluftsskolene kan være gratis eller med en svært lav deltakeravgift. Det legges opp til at denne praksisen videreføres.

FRILUFTS- SKOLEN

8. Friluftsliv som fritidsaktivitet for barn og ungdom

- Friluftsrådet jobber allerede med friluftsliv som dagaktivitet i samarbeid med skoler og barnehager (pkt. 4). Friluftsliv er i tillegg en ferieaktivitet gjennom vår satsing med friluftsskoler i sommerferiene (pkt. 5). I tillegg er det ønskelig med mer friluftsliv som fritidsaktivitet for barn og ungdom.

- Det er et mål at det i valgperioden arbeides med å tenke nytt om hvordan det kan etableres gode tilbud og aktiviteter tilpasset lokale behov og muligheter.
- Målet i 2023 er å videreføre de initiativ som ble tatt i 2022. Dette i samarbeid kommuner som vil delta. En viktig oppgave vil være å avklare hvordan det kan samarbeides med interesserte frivillige, samt lag og foreninger. Kanskje det i noen kommuner kan være aktuelt å samarbeide med kulturskolen.

9. Lekende Lett – Aktiviteter som barn og voksne kan gjøre sammen

- Aktiviteten ble etablert i forbindelse med koronapandemien, da det meste av organiserte aktiviteter stengte ned.
- Tiden vi lever i bærer preg av mye organiserte aktiviteter, der barn og unge kanskje ikke leker like mye fritt og uorganisert som man skulle ønske (og slik det var tidligere?)
- Lekene Lett er en (organisert) aktivitet som skal stimulere til den uorganiserte og frie leken der barn og voksne gjør aktiviteter sammen.
- Gjennomføres slik at friluftsrådet presenterer leker og aktiviteter tilpasset årstidene. Disse legges ut på friluftsrådets nettside og markedsføres bredt via nettside, nyhetsbrev, Facebook og media.
- De som blir med og gir tilbakemelding om sin deltakelse via skjema på friluftsrådets nettside, er med i trekningen av div. premier.

10. EU-prosjektet Beyond Horizons

- Nord-Troms Friluftsråd og Finnmark Friluftsråd er de eneste fra Norge som deltar i EU-prosjektet Beyond Horizons. Dette sammen med deltakere fra Sverige, Østerrike, Frankrike, Irland og Danmark. Prosjektet er 3-åring for årene 2023-2025.
- Målet er å samarbeide om en «verktøykasse» som skal bidra til å rekruttere (og beholde) ungdom til friluftsliv og beslektede aktiviteter

11. Lederutvikling for friluftslivsinteressert ungdom

- På tampen av 2023 har Nord-Troms Friluftsråd og Finnmark Friluftsråd tatt initiativ til en ny satsing der målet er å etablere et nettverk med friluftslivsinteressert ungdom.
- Ungdom som blir med skal gis anledning til å lære av hverandre, få kunnskap og motivasjon til å bidra i sine nærmiljø. Dette kan være som ledere på turer og arrangement, friluftsskoler, i samarbeid med skoler og barnehager, sammen med personer med innvandrerbakgrunn, eldre, personer med funksjonsnedsettelse og andre med særskilte behov.
- Her som ellers så vil eksterne tilskudd være med og avgjøre godt vi vil lykkes med prosjektet.

12. Friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn

- Friluftsrådet har som mål at personer med innvandrerbakgrunn skal lære seg ulike friluftslivsferdigheter og få anledning til å delta i ulike aktiviteter til alle årstider.
- Dette for at de skal bli integrert i sine nærmiljø, få venner, samt at turaktiviteter også kan bidra i norskopplæringen.
- Målgruppen personer fra «tradisjonelle» flyktningeland, fra Ukraina og arbeidsinnvandrere til fiskeindustrien, reiselivet m.m.
- For å lykkes trenger Friluftsrådet kommuner som vil bidra i samarbeidet.

13. Friluftskort – Grunnopplæring i friluftsliv

- Friluftskort (15 timers grunnopplæring) er et tilbud som friluftsrådet har utarbeidet.
- Opplæring i grunnleggende friluftslivsferdigheter bør være viktig for flere målgrupper, og ikke bare personer med innvandrerbakgrunn. Også skoler (friluftsliv valgfag) og åpne kurs for lokalbefolkningen, vil kunne glede av å delta på grunnopplæring som dette, der tema som allemannsretten, klær og utstyr, kart og kompass, bål, mat på tur og turplanlegging inngår.
- For å få til en god gjennomføring, er det behov for instruktører, lærere og organisasjoner som ønsker å gjennomføre opplæringen for sine brukere, elever, medlemmer og innbyggere.

14. På tur med ordføreren og bålsamtaler

- Det å gjennomføre På tur med ordføreren i samtlige kommuner er et årlig mål også i denne valgperioden. Turene kan gjennomføres som en del av Friluftslivets uke, eller på et tidspunkt som passer bedre. Ordførerturene er lavterskelturer som gjør det fristende for mange å delta. Våre ordførere er avhengig av flere står på med planlegging og gjennomføring for at turene skal bli vellykket med både når det gjelder innhold og antall deltakere. Det å samles rundt et bål kan være en fin måte for å drøfte tema som gjelder friluftsliv, folkehelse, natur og fysisk aktivitet. Målet er derfor å få til bålsamtaler regelmessig i kommunene. Friluftsrådets arbeidsprogram (helt eller delvis) kan være et eksempel på tema for slike bålsamtaler.

15. Anlegg og tilrettelegginger for friluftsliv

- Avklare med kommunene om vi har fått på plass gode rutiner for drift, tilsyn og vedlikehold av Perletur-hyttene. Også forsikring må avklares. Kommunene bør sette av midler til å vedlikehold av stiene til hyttene.
- Det gjenstår å bygge Perletur-hytte i Kautokeino, Hasvik, Hammerfest, samt Loppa hvis også de ønsker å delta (Loppa har allerede bygd en annen dagsturhytte tegnet av Biotope).
- Avklare om vi skal starte et arbeid med dagsturhytte nr. 2 i kommunene.
- Evaluere ordningen med toalett i tilknytning til Perletur-hyttene i Karasjok og Måsøy. Båtsfjord og Nesseby har fremmet ønske om toalett til sine hytter.

Andre hytter

- Friluftsrådet har påtatt seg oppgaven med å koordinere bygging av ny dagsturhytte i Båtsfjord. Denne er tegnet av annen arkitekt enn Perletur-hyttene, som også er initiativtaker til prosjektet.
- Så langt har både Samfunnsløftet og Innovasjon Norge bevilget tilskudd til prosjektet, samt at det er bevilget spillemidler.
- Dette er en hytte som skal bygges på en roterende plattform. Noe som har vist seg å være en teknisk utfordring, men også en årsak til at Innovasjon Norge har valgt å støtte prosjektet.

Planlegges i Båtsfjord

Skilting og merking av turer

- Målet er at de alle Perleturer skal være skiltet i samsvar med Merkehåndboka, dvs. som dette:

- Sammen med skilting, vil også merking være et tema. Her vil [Merkehåndboka](#) være en nyttig veileder. Gode sporlogger med opplæring i bruk av mobil på tur, vil gjøre «digital merking» mer sentralt i årene som kommer.

Prikken på mobilen viser hvor vi her

16. Friluftslivets ildsjelpris

- Finnmark Friluftsråd har i samarbeid med Forum for natur og friluftsliv Finnmark samt Finnmark fylkeskommune etablert Friluftslivets ildsjelpris. Prisen deles ut hver høst, og ble utdelt for første gang i 2022. Vinnere så langt:
 - 2022: Johan Grell, Hammerfest
 - 2023: Gunn-Tove Thomassen, Alta

17. Friluftslivets uke og Friluftslivets år 2025

- Friluftslivets uke gjennomføres nasjonalt hvert år i begynnelsen av september. Det må være et mål at friluftsrådet tar initiativ, og bidrar til å «fylle» uka med aktiviteter rundt om i alle våre kommuner. Dette i samarbeid med kommunene, organisasjoner, skoler, barnehager og andre. www.friluftslivetsuke.no
- Hva med å få til friluftslivsdager/friluftslivsfestivaler i kommuner som ønsker det? Dette kan i så fall være arrangement som gjennomføres i løpet av en helg/langhelg/uke. I så fall må dette være tilpasset lokale forhold og muligheter. Friluftsrådet samarbeider gjerne med kommuner som ønsker å tenke nytt om dette.
- Hvert tidene år gjennomføres Friluftslivets år i Norge. Sist gang var i 2015, samtidig som Nord-Troms Friluftsråd hadde sitt første driftsår. I 2025 er det igjen klart for et nytt år der friluftslivet løftes fram litt ekstra. Målet må være en bred markering også i Finnmark, som betyr at det må gjøres et godt forarbeid i 2024, for at årets skal bli så godt og allsidig som ønskelig. Kanskje vi kan lykkes å få Longyearbyen lokalstyre med som medlemskommune til da, eller i Friluftslivets år.

18. Marin forsøpling og strandrydding

- Strandrydding har vært en prioritert oppgave de siste årene. Slik legges det opp til at det skal være også i valgperioden.
- For å lykkes er det helt avgjørende med tett samarbeid med organisasjoner og andre frivillige. Også samarbeid med kommuner, avfallsselskap og oppdrettsnæringen vil være viktig.
- Tilskudd først fra Miljødirektoratet, senere fra Handelens Miljøfond og Hold Norge Rent/Ocean Conservancy (prosjekt Arctic cleanup) har gjort dette mulig. Også dette er et arbeid der Friluftsrådet er avhengig av eksterne tilskudd for å kunne lykkes (se pkt. 20).
- Det arbeides videre med å få skoler, barnehager, organisasjoner og eventuelt bedrifter til å ta ansvar for sin egen strand gjennom «Min del av Norge», som Hold Norge Rent koordinerer.
- Strandryddeuka gjennomføres nasjonalt i september. Målet er å markere uka også i Nord-Troms ved at det gjennomføres strandrydding rundt om i kommunene våre.
- Arbeide for å flere til å registrere sin strandrydding/søppelplukking på www.utogplukk.no

19. Temaplan for stier, løyper og friluftsliv (Prosjekt Friluftslivets ferdsselsårer)

- Prosjektet gjennomføres i samarbeid med (Troms og) Finnmark Fylkeskommune, og med tilskudd fra Miljødirektoratet. Målet er å gjøre ferdig temaplan for samtlige kommuner i løpet av valgperioden.
- et å oppnå mer turgåing med flere ut på tur, er temaplanens overordnede målsetting.

Innspill til det videre arbeid:

1. Prosjektarbeidet forankres i kommunene enten via politisk vedtak eller av kommunedirektøren (i de kommuner der det ikke er gjort).
2. Kommunen avklarer hvem som skal følge opp sammen med Friluftsrådet, kontaktperson og arbeidsgruppe.
3. Friluftsrådet utarbeider skjema (basert på dagens og tidligere Perleturer) som brukes for å kartlegge de turer som skal være med i planen. Dette med utgangspunkt i krav og anbefalinger som framgår av Miljødirektoratets veileder, samt våre egne behov.

4. Kommunen følger opp og supplerer kartleggingskjemaet med informasjon om turene som mangler, samt tar med øvrige turer som er viktig for friluftsliv og folkehelse.
5. Sammen gjennomgår vi hvilke registreringer som ligger på norgeskart.no, og bruker rettikartet.no for å legge ut det som mangler av turløyper, gapahuker, benker etc.
6. Med utgangspunkt i kartleggingskjemaet i utarbeider friluftsrådet forslag til temaplan.
7. Kommunene i samarbeid med friluftsrådet gjør ferdig planen med de skjema, kart og handlingsprogram som vil være viktig for å nå målet om «mer friluftsliv, god helse, trivsel og livskvalitet».
8. Det legges opp til informasjon og medvirkning i arbeidet.
9. Kommunene sørger for politisk behandling av temaplanene. Dette som underplan til kommunedelplan for idrettsanlegg og fysisk aktivitet.
10. Etter politisk behandling iverksettes gode rutiner for oppfølging av iverksetting. Blant ved å oppdatere kart på norgeskart.no via rettikartet.no

20. Helt til slutt - økonomi og samarbeid

- Finnmark Friluftsråd skal bistå kommunene og arbeide på en slik måte at det oppnås resultater som kommer innbyggerne, medlemskommunene og friluftslivet til gode.
- Dette vil ofte være resultater som kommunene vanskelig kan oppnå alene og uten et interkommunalt samarbeid.
- Handlingsprogrammet for 2024-2027 er innholdsrikt og allsidig. Mye skal klaffe for at det lar seg gjøre å oppnå resultater innen de mange arbeidsområdene som her er beskrevet. Finnmark Friluftsråd har en bemanning som er lav sammenlignet med andre friluftsråd. 18 kommuner skal følges opp, og avstandene gjør det umulig å følge opp slik det ideelt sett burde vært, med jevnlige besøk og møter i kommunene.
- For å lykkes må det fortsatt jobbes for å oppnå tilskudd fra mange forskjellige bidragsytere. Slik har det vært siden oppstarten i 2016, og slik må det fortsette. Kontingentsatsen er så lav at det å jobbe for ekstern finansiering er «alfa og omega». Det kan være at arbeidsområder må nedprioriteres, evt. utgå, dersom tilskudd og finansiering uteblir.
- Også samarbeid er en nøkkel for å lykkes. Friluftsrådet trenger samarbeidspartnere i kommunene og ellers, som er med og bidrar til å lykkes med oppgavene.

